

Kako su adventisti ušli u kompromise o Trojstvu?

Postoji li nešto zajedničko sa člankom Samuela Speara (1892.) i izjavom F.M. Wilcoxa (1913.) o „Trojstvu“? Slična očito „trojstvenoj“ podršci adventističkog vjerovanja Samuela Speara 1892. godine (koju je ponovio M.C. Wilcox) je izjava o „Trojstvu“ iz 1913. godine njegovog brata F.M. Wilcoxa u časopisu *Review and Herald*. Gotovo svaki crkveni historičar i učenjak koji je pisao na tu temu, shvataju ovu izjavu kao nepobitni dokaz da je adventizam u potpunosti prihvatio doktrinu Trojstva već 1913. godine.

Whidden, Moon i Reeve kažu ovo o Wilcoxovoj izjavi: „Njena [Elen G. Vajt] podrška biblijskom pogledu na Trojstvo postala je toliko eksplicitna tokom godina između 1902. i 1907. da je do 1913. F.M. Wilcox, urednik najuticajnijeg časopisa denominacije ... mogao u *Review and Herald* napisati bez straha da će joj protivriječiti da ‘Adventisti sedmog dana vjeruju – 1. u božansko Trojstvo. Ovo Trojstvo se sastoji od vječnog Oca, ... Gospoda Isusa Hrista, ... {i} Duha Svetog, treće osobe Božanstva’ (Wilcox, ‘The Message for Today’, *Review and Herald*, 9. oktobra 1913).“

Zašto nisu citirali cijelu izjavu?

Ipak, Pfandl, Whidden, Moon i Reeve ne citiraju cijelu izjavu „Trojstva“ iz nekoliko specifičnih razloga. Prvo, Wilcoxova izjava iz 1913. godine ne razlikuje se puno od izjave iz 1872. i 1889. godine. Slijedi izjava iz 1889. u vezi s Bogom:

„I. Da postoji **jedan Bog**, lično, duhovno biće, stvoritelj svih stvari, svemoguć, sveznajući i vječan, beskrajn u mudrosti, svetosti, pravdi, dobroti, istini i milost, **nepromjenjiv i svugdje prisutan od strane njegovog predstavnika, Duha Svetoga**. Ps. 139:7.

II. Da postoji jedan Gospod Isus Hristos, Sin Vječnog Oca, onaj po kojem je Bog stvorio sve i po kome oni sačinjavaju...“

Zapazite razlike, ali i mnoge sličnosti s Wilcoxovom izjavom iz 1913. godine.

„U korist onih koji možda žele pobliže upoznati glavne karakteristike vjere koju drži ova denominacija, ustvrdićemo da adventisti vjeruju:

1. U božansko Trojstvo. Ovo Trojstvo sastoji se od vječnog Oca, ličnog, duhovnog bića, svemogućeg, sveznajućeg, beskonačnog u snazi, mudrosti i ljubavi; od Gospoda Isusa Hrista, Sina vječnog Oca, po kojem su sve stvari stvorene, i preko koga će se postići spasenje otkupljenih vojski; Duha Svetog, treće osobe Božanstva, jedine obnoviteljske sile u djelu otkupljenja.“ (F.M. Wilcox, *The Message for Today*, RH Oct. 9, 1913, p. 21)

Nekih otprilike 21 godinu ranije 1892. godine, Crkva Adventista sedmog dana objavila je za javnost traktat pod nazivom „Biblijski nauk o Trojstvu“. Bio je dostupan oko 25 godina. Bio je to reprint članka koji je napisao prezbiterijski propovjednik po imenu Samuel Spear.

Wilcox sigurno NIJE OBJASNIO svoje „božansko Trojstvo“ kao u doktrini o trojstvu. To znamo jer je 18 godina NAKON njegove izjave o „božanskom Trojstvu“ iz 1913. godine napisao izvinjenje zbog toga što je prethodno u R&H rekao da je Hristos bio „jedan i jedini pravi Bog“. Evo što je napisao u svom izvinjenju:

„Kad smo Hrista nazivali ‘jedinim i istinitim Bogom’, misao koju smo imali na umu bila je da napravimo kontrast s bogovima paganskog svijeta.“ ([F. M. Wilcox, Review and Herald, October 29 1931 pg. 3, ‘Christ is Very God’](#))

Ako je Wilcox mislio na ovo, trebao je to reći. Kao što i jeste, on to u svom članku nije spomenuo. Otuda je Wilcox priznao: „Izraz nije pravilno razjašnjen, a tako je bio i nesretan.“ (Ibid.)

Nakon svog izvinjenja, Wilcox je nastavio objašnjavati ‘trojstvo’ koje je zagovarao (ono za što je tvrdio da ga drže SDA). Evo šta je rekao:

„Prepoznamo božansko Trojstvo – Oca, Sina i Duha Svetoga – svako posjeduje zasebnu i odvojenu ličnost, ali jednu po svojoj

prirodi i svrsi, tako zavarenu u ovom beskrajnom jedinstvu da apostol Jakov govori o njima kao o „jednom Bogu“. Jakov 2:19. OVO BOŽANSKO JEDINSTVO SLIČNO JE JEDINSTVU KOJE POSTOJI IZMEĐU HRISTA I VJERNIKA, I IZMEĐU RAZLIČITIH VJERNIKA U NJIHOVOM ZAJEDNIŠTVU U HRISTU ISUSU.“ (Isto)

Ovo je vrlo važno. To je zato što objašnjava kako su 1930-ih SDA shvatili „božansko Trojstvo“. Wilcox je dao ove primjedbe pod podnaslovom Objašnjeno Trojstvo.

Ova Wilcoxova izjava u potpunosti poništava tvrdnju nekih da su SDA uopšteno u to vrijeme (1931) bili vjernici doktrine o trojstvu. Nijedan današnji trinitarac nikada ne bi dao takvu izjavu.

„Bog je samo jedan (5. Mojsijeva 6:4), međutim, Otac, Sin i Duh Sveti nazivaju se Bogom (Matej 27:46; Jovan 20:28; Djela 5:3-4). Prema tome, mi ne poštujemo tri Boga, već jednog Boga koji se otkriva i sastoji se od tri „osobe“. TE TRI OSOBE DIJELE JEDNU NEDJELJIVU PRIRODU. Svaka osoba Božanstva je po svojoj prirodi i suštini Bog, a punoća božanstva prebiva u svakoj od njih. S DRUGE STRANE, SVAKA OSOBA BOŽANSTVA JE NERAZDVOJIVO POVEZANA SA DRUGE DVIJE.“ (Ekkehardt Mueller, Biblical Research Institute, Reflections newsletter, July 2008, Page 8, ‘Scripture Applied, - A Bible Study’)

Ovo je doktrina o trojstvu. NIJE kako je Wilcox objasnio SDA trojstvo 1931. godine.

Wilcox je takođe rekao u svom „izvinjenju“:

„Kroz stoljeća je bilo vrlo nesrećnog i spekulativnog učenja u vezi s božanskim Trojstvom, i ove filozofije su stvorile velike podjele u hrišćanskoj crkvi.“ (F. M. Wilcox, Review and Herald, October 29 1931, ‘Christ is Very God’)

Stoga se čini vrlo vjerovatnim da bi Wilcox ODBIO trenutnu SDA doktrinu o trojstvu (koja je zaista doktrina o trojstvu).

Izjava iz 1913. izbjegava raspravu o unutar trinitarnim odnosima

Već smo spomenuli da se Wilcoxova izjava ne razlikuje mnogo od izjava iz 1872. i 1889. izuzimajući „pojam“ Trojstvo i Svetog Duha

kao „treću osobu Božanstva“. Drugi razlog zašto Pfandl, Whidden, Moon i Reeve ne citiraju cijelu Wilcoxovu izjavu je taj što ne objašnjava niti detaljno opisuje trinitarnu teologiju i koja bi mogla biti prihvaćena od strane netrinitaraca baš kao i članak „Biblijska doktrina o Trojstvu“ Samuela Spearsa. Vođa moderne adventističke crkve Gilbert M. Valentine istraživao je i pisao o ovoj temi. Slijede njegova zapažanja o izjavi Wilcoxa iz 1913. godine:

„Iako je F.M. Wilcox u *Pregledu* 1913. objavio da su adventisti vjerovali u božansko Trojstvo, izjava izbjegava raspravu o unutar trinitarnim odnosima, **navodeći da je Isus ‘sin vječnog Oca’, a ne vječni sin.** RH, 9. oktobra 1913, str. 21. Poluarijanci poput Washburna mogli bi živjeti s tim.“ (Gilbert M. Valentine, W.W. Prescott, str. 285)

„Iako je urednik *Pregleda* F.M. Wilcox u sažetku doktrine u *Pregledu* iz 1913. mogao reći da adventisti vjeruju „u božansko Trojstvo“, njegov jezik je zaobišao pitanje vječnog samopostojećeg Hristovog božanstva i još uvijek je bilo dovoljno neodređeno da je mogao uključiti i tradicionalne poluarijance i trinitarce. Isus je jednostavno bio ‘sin Vječnog oca’. Ali Sveti Duh je bio treća ‘osoba’ Božanstva. ‘The Message for Today’ RH October 9, 1913, 21.“ (Gilbert M. Valentine, How clear views of Jesus developed in the Adventist Church)

Motivacija za davanje izjave iz 1913.

U ovom trenutku moglo bi se postaviti pitanje, ako je Wilcoxova izjava „još uvijek bila dovoljno neodređena da može uključiti i tradicionalne poluarijance i trinitarce“, što ga je motivisalo da dá ovu izjavu? Iako u svakom slučaju postoje samo posredni dokazi za bilo koji odgovor, adventistički trinitarski autor Glyn Parfitt daje nam njegovo mišljenje:

„Ovo je definitivno trinitarna izjava, a Wilcox to iznosi kao činjenicu, jasno govoreći da je to ono u što vjeruju adventisti. To nije samo njegovo mišljenje. Osim ako postoji ranija izjava, koja još nije otkrivena, ovo je prva trojstvena izjava vjerovanja adventista sedmog dana .... Motiv Wilcoxa u objavljivanju njegove izjave možda je bila činjenica da je samo dvije godine ranije izjava iz 1872. godine deveti

i posljednji put objavljena u denominaciji periodično. **Wilcox je morao doći do zaključka da je došlo vrijeme za ažuriranje, u brojnim ključnim doktrinarnim područjima.**“ (Trojstvo: što je Bog otkrio?: prigovori, 2008., Glyn Parfitt)

Pa, ako gospodin Parfitt može nagađati o Wilcoxovoj „motivaciji“ za uključivanje izraza „trojstvo“ u svoju izjavu iz 1913. godine, onda možemo i mi. Pretpostavimo da je Wilcox „zaključio da je vrijeme za ažuriranje, u brojnim ključnim doktrinarnim područjima.“ Pretpostavimo da je ažurirao izjavu iz 1872. godine sa ne-trinitarne, na potpuno trinitarnu teologiju. Ko je F.M. Wilcoxu dao ovlaštenje da govori za cijelu denominaciju?

Ne postoji zabilježena rasprava o trojstvu tokom zasjedanja GC 1913. koje je sazvano samo šest mjeseci prije Wilcoxove izjave. Da li gospodin Parfitt zaista vjeruje da jedan čovjek, bez podrške ili odobrenja rukovodstva i uopšte članstva u crkvi, može promijeniti „ključna doktrinarna područja“ temeljnih vjerovanja? Drugim riječima, ne postoji zapis da je iko odobrio ili čak želio ažuriranu, „trojstvenu“ izjavu vjerovanja.

Ovdje će Parfitt, zajedno s Moonom, tvrditi da je to zbog toga što je „podrška gospođe Vajt biblijskom pogledu na Trojstvo postala toliko eksplicitna tokom godina između 1902. i 1907. da je do 1913.“ doktrina o Trojstvu bila opšteprihvaćena „zajedničkim pristankom“. Ovaj argument, međutim, nema težinu zbog sljedećih dokaza:

1) (1919) Protivljenje trojstvenim konceptima uvedeno tokom Biblijske konferencije 1919. (Merlin Bert)

2) (1928) Suprotstavljanje trojstvenim konceptima uvedenim kroz Frumovu knjigu „Dolazak utješitelja“ (1928).

„Mogu li konstatovati da je moja knjiga *Dolazak utješitelja* rezultat niza studija koje sam 1927-28. godine održao na ministarskim institutima širom Sjeverne Amerike. **Ne možete zamisliti kako su me napali neki oldtajmeri**, jer sam insistirao na ličnosti Svetog Duha kao Treće osobe Božanstva. Neki ljudi su to poricali – i dalje to negiraju. Ali knjiga je postala opšteprihvaćena kao standard...“ (LeRoy Fromm to Dr. Otto H. Christenson, Oct 27, 1960.)

3) (1931) Čak i Frum priznaje da još uvijek nije bilo denominacijskog jedinstva u vezi s Trojstvom do 1931. Takođe, da izjava iz 1931, uključujući „pojam“ Trojstvo, nije mogla biti izdata prije 1921. bez „snažnog protesta“.

„Nakon pažljivog čitanja Wilcoxove izjave ‘Osnovna vjerovanja’ iz 1931. godine, Nichol je izrazio zahvalnost i odobravanje njenog opsega i ravnoteže. Primijetio je da je to konzervativno navedeno – nesumnjivo uokvireno u nadi da bi mogla biti prihvatljiva za one [koji nisu trinitarci] koji su imali različite poglede, posebno na Božanstvo. Da, to je bila istina, pristao je Wilcox.“ (Froom, MOD, str. 414)

„Njegov dosledan život i učenja [F.M. Wilcoxa] za njega su stekli najdublje poštovanje obje strane [ne-trinitaraca i trinitaraca] u starijim kontroverzama oko Božanstva.... Bio je nesumnjivo jedina ličnost koja je mogla formulisati osnovnu izjavu adventističke vjere, tako pažljivo, ali vjerno formulisana da će je svi uopšteno prihvatiti. Takva je bila postavka za njegov nacrt ‘Osnovnih vjerovanja adventista sedmog dana’, koji je tiho uokvirio 1931. godine usred svog života usrdne službe. Bilo bi gotovo nemoguće da je izjava ‘Osnovnih vjerovanja’, kakvu je izradio Wilcox 1931. godine... izdata prije više godina, ili čak deceniju prije 1931., bez oštrog protesta nekih.“

„... Watson mi je rekao da u razmišljanju malog odbora ne treba tražiti formalno ili službeno odobrenje za *neslužbenu* Wilcoxovu izjavu iz 1931. godine. Stoga nije dostavljena Odboru Generalne konferencije. Nije pripremljena kao vjerovanje, već kao sažetak naših temeljnih vjerovanja, kako bismo vidjeli kako će to [pojam „Trojstvo“] biti primljeno. U tu svrhu odbor od četiri osobe dobio je moć djelovanja.“ (Froom, MOD, str. 418, 419)

4) (1942) Odbor za „reviziju“ *Danila i Otkrivenja*, autor Uriah Smith, priznao je da još uvijek postoje „neke razlike u pogledima među nama“ u vezi s Hristovim sinaštvom u vječnosti.

„Ali kasnije je [Uriah Smith] revidirao svoje vjerovanje i učenje tako da je Hristos rođen negdje u vječnosti prije stvaranja svijeta .... Budući da među nama postoje neke razlike u gledištima, činilo se za odbor da bi bilo mudro izostaviti ovo učenje bez komentara.“

„Ponovo je 28. oktobra 1942. Howell rekao okupljenom vijeću: ‘Naš odbor nije razmišljao o tome da objavi doktrinu za denominaciju. No, znajući da postoje neke razlike u pogledima među nama, naša je sud bio da bi bilo bolje da se ova tema potpuno izostavi iz knjige, bez komentara, i da se stvar ostavi otvorenom za proučavanje bez dozvole ili ometanja.’“ (The Ministry, May, 1945, p. 4; Froom, MOD, p. 427)

Zašto Frum ne spominje izjavu Vilkoksa iz 1913?

Nakon kratkog ispitivanja nekih dokaza da trinitarizam nije bio opšteprihvaćen tek mnogo, mnogo kasnije od 1913; Glyn Parfitt postavlja nekoliko zanimljivih pitanja u vezi s izjavom F.M. Vilkoksa.

„Froom ne spominje da je Wilcox, onaj koji je sastavio izjavu iz 1931. godine, mnogo ranije objavio trinitarnu izjavu o vjerovanjima u časopisu *Review & Herald*. To se dogodilo 1913., iste godine u kojoj je Froom započeo svoj posao službenika, pa on toga možda nije bio svjestan.“ „SDA Enciklopedija, iako detaljno opisuje razna vremena kada je objavljena Izjava iz 1872. godine, izostavlja svako pominjanje ove Izjave iz 1913. godine.“ (Trojstvo: što je Bog otkrio?: prigovori, 2008., Glyn Parfitt)

Zašto je Frum odlučio da ne kaže?

Teško da Frum nije znao za izjavu iz 1913. godine. Razmislite malo, Leroy Frum je čitavu svoju karijeru proveo zagovarajući adventistički trinitarizam, istovremeno se izvinjavajući zbog adventističkih ne-trinitarnih korijena. Frum je dugi niz godina usko sarađivao s F.M. Vilkoksom. Vilkoksova izjava iz 1913. godine nije bila „zaboravljena“ u nekim prašnjavim arhivama. Frum i svi ostali „izostavili su svako spominjanje ove izjave iz 1913. godine“ ne zato što nisu bili „svjesni toga“, već kao namjerni, proračunati izbor.

Cilj je bio zavaravanje onih koji bi protestovali.

Watson je priznao da su gazili kao po jajima sa izjavom o „Trojstvu“ iz 1931. godine. Zbog toga je upravo i objavljena bez „formalnog ili službenog odobrenja“ kako bi se „vidjelo kako će biti primljena“. Drugim riječima, koliko bi vođa i članova PROTESTVALO na pojam Trojstva. Kao i izjava iz 1931., i ona iz 1913. mogla

je biti mamac „Trojstva“, dok je „lovila“ protestante. Koliko su se bunili, ne znamo, ali linija je ponovno izbačena tek 1931.

Adventistička doktrina uspostavljena diktumom?

Ako Pfandl, Whidden, Moon, Reeve i Parfitt pogrešno tumače značaj izjave iz 1913. (tj. nije bilo opšteg ili većinskog prihvatanja Trojstva u adventizmu već 1913.); onda razlog zašto Froom i drugi zbog straha ne spominju ovu izjavu postaje bolno očigledan. Možda je adventistička doktrina utvrđena diktumom: taj ili nekolicina ključnih vođa može i mijenja doktrinarna vjerovanja iza zatvorenih vrata, a svi članovi crkve moraju to slijediti u slijepoj poslušnosti.

Ako je F.M. Wilcox podlo pokušavao promijeniti vjerovanje o Trojstvu 1913. godine, to nije uspjelo. Niko se nije pozivao na njegovu izjavu iz 1913. godine kao na denominacijsko vjerovanje u vezi s Trojstvom. To dovodi do vjerovatnijeg obrazloženja njegovog motiva. Šta je bilo toliko značajno i važno u 1913. godini? Da li su denominacijske vođe toliko teško i dugo proučavali Trojstvo da su sada spremni objaviti službenu promjenu vjerovanja svijetu? Postoji još jedan razlog koji je mnogo vjerovatniji.

Evandeoske konferencije s Canrightom?

Moguće je da je F.M. Wilcox izabran, ili dobrovoljno istupio da se direktno suprotstavi optužbi D.M. Canrighta: „Oni [adventisti] odbacuju Trojstvo.“ Canright je lično poznao F.M. Wilcoxa i redovno se sastajao sa službenicima SDA i crkvenim vođama između 1910. i 1916. godine. Canright je takođe proveo dvije sedmice na sastanku s crkvenim vođama u Battle Creeku tokom 1913. „Čini se da D.M. Canright nije oklijevao da slobodno posjeti starješinu F.M. Wilcoxa, koji je trideset i tri godine glavni i odgovorni urednik časopisa *Review and Herald*, vezano za jedan takav incident:

Sjećam se zanimljivog razgovora koji sam vodio s D.M. Canrightom neko vrijeme prije njegove smrti. Prisustvovao sam generalnom sastanku održanom u Battle Creeku u Mičigenu. Starješina Canright bio je u sanatoriju i liječio se. Prisustvovao je nekim našim

sastancima.“ (I was Canright’s secretary p. 102)

„Starešina Lee se sjeća da ga je vidio samo jednom, kada je tiho ušao na radnički sastanak u Grand Rapidsu. Kad god je to bilo moguće, činilo se da je to bio Canrightov običaj tokom godina 1910-1916. Posebno je uživao da prisustvuje sastancima propovjednika adventista sedmog dana .... Canrightova posjeta Battle Creeku u vrijeme kada se dogodio ovaj incident svjedoči u pismu koje je napisao starješini J.H. Morrisonu, od 25. juna 1913. godine. Govoreći o svojoj bivšoj braći, on kaže: ‘Upravo sam proveo dvije sedmice u Battle Creeku, prisustvovao svim njihovim sastancima i imao duge posjete s propovjednicima, braćom i sestrama.’“ (I was Canright’s secretary p. 102)

O čemu su razgovarali?

Iako je priznao da „prisustvuje svim njihovim sastancima i ima duge posjete službenicima“, Canright ne govori o čemu su razgovarali. Otkako je njegova knjiga „Adventism Renounced“ objavljena 1889. godine: „Gotovo svaki religijski list u hrišćanstvu izvještava o njegovom otpadništvu i postaje, donekle, medij kroz koji je provjetrio svoja osjećanja...“ O čemu su, dakle, Canright i adventistički crkveni vođe razgovarali 1913. godine? O čemu god da su razgovarali 1913. godine, Canright je uklonio svoju optužbu: „Oni [adventisti] odbacuju trojstvo“ kada je sledeće godine (1914) ponovo štampao svoju knjigu. Da li je ovo bila samo slučajnost? To je vrlo malo vjerovatno.

Iako je ovo novo izdanje „Odrečenog adventizma“ i dalje teretilo adventiste da vjeruju „u Hristovo sinaštvo“, sve reference na trojstvo bile su potpuno uklonjene. S razlogom možemo pretpostaviti da su crkvene vođe uvjerali Canrighta da sada vjeruju u odvojenu ličnost Svetog Duha; dok ga nisu uspjeli ubijediti da su sada poricali Hristovo „rođeno“ poreklo od Oca u vječnosti. Sigurno je imao motivacije za preuređivanje svoje knjige.

Na osnovu samo posrednih dokaza, vrlo je vjerovatno da je jedan ili više adventističkih vođa protestovao protiv Canrighta zbog osnovnog vjerovanja crkve o Bogu. Canright bi mogao dopustiti i reći: „Ako mi možete pokazati službenu crkvenu izjavu o Trojstvu, ukloniti tu optužbu iz svoje knjige.“ Tada je neko vjerovatno izvukao

„Čežnju vjekova“ i citirao nešto o „izvornom, nepozajmljenom, neizvedenom životu“ i „trećoj osobi Božanstva“, itd. Tada bi Canright mogao reći: „Gospođa White ne govori direktno o Trojstvu u bilo kojem od ovih citata, želim službenu ‘izjavu vjerovanja’, tada ću se povući.“ Očito je da je sve ovo hipotetično. Međutim, izjava o „Trojstvu“ F.M. Wilcoxa u *Review & Herald* očito je bila dovoljan dokaz za Canrighta da preuredi svoju knjigu i ukloni optužbu o ne-trinitizmu adventista.

Umirivanje kritičara

D.M. Canright nije bio jedini koji je optužio Adventiste za odbacivanje Trojstva 1913. godine. Ugledni protestantski autor rekao je ovo o Adventistima u svojoj novoj knjizi:

„Adventisti sedmog dana... odbacuju doktrinu o Trojstvu, koja uključuje Hristovo božanstvo, iako to nije navedeno.... Preporučili bismo vam da pročitate *Seventh-Day Adventism Renounced*, od starješine Canrighta...“ (Bible problems explained, James Martin Gray, 1913)

Izjava iz 1913. ne samo da je bila odgovor Canrightu, već joj je bila namjera da se suprotstavi negativnom uticaju Grejove knjige. F.M. Wilcox je učinio (u časopisu *The Review*) gotovo tačno ono što je učinio njegov brat ne-trinitarac, davne 1892. godine, kada je ponovo objavio članak Samuela Spearsa (u *Signs of the Times*). Obojica su pokušali smanjiti pritisak adventističkih kritičara koji su optuživali adventiste da odbacuju trojstvo, istovremeno pokušavajući podržati pret hodna ne-trinitarna temeljna uvjerenja.

Upotreba tog „izraza“ bez prtljaga izvedenog koncepta je obmana

Ako „pojam“ Trojstvo znači jednostavno vjerovanje u Oca, njegovog Sina i Svetog Duha, tada su adventisti uvijek bili „trojstveni“. Ipak, ako „Trojstvo“ uključuje nebiblijske ekstremne ljudske spekulacije, tada su adventisti uvijek bili ne-trinitarni. Čini se da F.M. Wilcox koristi „termin“ (poput Samuela Speara), nastojeći izbjeći potvrđivanje „prtljage“ povezane s tim terminom. Ovo je još jedan klasičan primjer „Kada trojstvo zapravo ne znači Trojstvo.“ (vidi dokument [ovdje](#))

Popuštanje da se koristi „pojam“ trojstvo bez vjerovanja u „koncept“ kako ga definišu vjeroispovijesti, u stvarnosti predstavlja obmanu. To je kao da obećate prekrštenih prstiju iza leđa. Slijedi ilustracija ove vrste obmane:

Adventisti vjeruju u vječne muke zlih u paklenoj vatri; (u kontekstu anihilacionizma).

Adventisti vjeruju u besmrtnost duše; (u kontekstu spavanja duše i konačnog suda).

Adventisti vjeruju u držanje „Gospodnjeg dana svetim“; (ako je Gospodnji dan definisan kao sedmi dan subota).

Adventisti vjeruju u Trojstvo; (ako je to prema našoj vlastitoj interpretaciji i definiciji; A NE prema katoličkim ili protestantskim vjerovanjima).

Nije namijenjena unificiranju već poricanju

Wilcoxova izjava iz 1913. godine vjerovatno nikada nije bila namijenjena UNIFICIRANJU denominacijskog adventizma da prihvati trinitarizam. Umjesto toga, namjera mu je bila posebno ukloniti adventizam sa netrinitarnog / „nehrišćanskog“, kultnog, nadzornog spiska protestanata. Slično tome, knjiga „Adventisti odgovaraju na pitanja o doktrini“ nikada nije bila zamišljena kao „ispovijedanje vjere“ za adventiste, već kao javno „odbacivanje“ ne-trinitarne vjere ranog adventizma u korist neadventista. (Froom, MOD, p. 483)

Jednostavna ironija je u tome što su još od Canrightove optužbe za Trojstvo adventistički vođe održavali sastanke iza zatvorenih vrata sa protestantskim vođama najmanje nekoliko različitih puta kako bi odgovorili na ista pitanja. Čak su i pitanja u vezi s pravovjernošću adventističke „verzije“ Trojstva iz 2010. godine jednako kontroverzna kao i u doba Canrighta i Waltera Martina.

Ove slutnje o izjavi o „Trojstvu“ F.M. Wilcoxa iz 1913. godine kao kontra reakciji na Canrightove optužbe su tačne. To potvrđuje jedan članak koji se pojavio u izdanju „Znakova vremena“ od 8. aprila 1913. pod naslovom „Iskrivljene izjave o činjenicama“. Slijedi dio tog članka.

„Jedan KORESPONDENT nam šalje kopiju *Christian Observera* iz Luisvila od 12. februara, koji sadrži članak o adventistima sedmog dana. Cilj mu je iznijeti stavove adventista, ne toliko iz njihovih objavljenih izjava, već iz izjava od razočaranog, ambicioznog čovjeka koji je smatrao da njegova sposobnost nije dovoljno prepoznata i koji je otpao. [Canright]

Nakon što je priznao da mu je trebalo dvadeset i osam godina da sazna da je pogriješio, on tvrdi da iznosi vjerovanje adventista sedmog dana, u knjizi koju objavljuje.... [„Adventism Renounced“]

Možda nam on zaista govori u šta je vjerovao, ali ne predstavlja ispravno denominaciju. Na primjer, izjavljuje da je među glavnim doktrinarnim tačkama Adventista sedmog dana ‘odbacivanje doktrine o Trojstvu; materijalnost svih stvari; da se Biblija mora tumačiti kako bi se uskladila sa spisima gospođe White; da će, kada Hristos dođe samo 144.000 od svih koji tada budu živjeli biti spašeno, a svi oni će biti adventisti sedmog dana.’ Dakle, u smislu u kojem su izložene nisu istinite...

Najbolji način da shvatimo u što vjeruju adventisti sedmog dana je čitati upravo ono što oni imaju reći. Sva velika temeljna biblijska gledišta o denominaciji daju se svake godine u ZNACIMA VREMENA, a ona se podučavaju kao urednici razumiju Bibliju da bi ih naučili....

Sve što adventisti sedmog dana uopšte traže jeste da se pošteno ispitaju njihova učenja.“

Ukratko, neko je poslao kopiju članka u „Christian Observeru“ uredniku M.C. Wilcoxu. Wilcox je očito izbezumljen zbog Canrightovih negativnih optužbi, uključujući „odbacivanje doktrine o Trojstvu“. Sada je opštepoznato da se M.C. Wilcox uvijek smatrao ne-trinitarnim. Stoga, u kojem „smislu“ Canrightove optužbe „nisu istinite“? Očito je M.C. Wilcox vjerovao da ljudi shvataju Canrighta da optužuje SDA za odbacivanje Hristovog božanstva i postojanja Svetog Duha (nešto što SDA nikada nisu učinili).

Članak M.C. Wilcoxa u „Znacima vremena“ pojavio se u aprilu 1913. godine, dok se izjava njegovog brata o „Trojstvu“ pojavila u

oktobarskom izdanju „Pregleda i Glasnika“ iste godine. Očigledno su razgovarali o tom pitanju. Ovo je ogroman dokaz za argument da je F.M. Wilcox upotrebljavao „pojam“ Trojstva u generičkom smislu, a NE kao definisan standardnim crkvenim vjerovanjima.

Međutim, napori vođa Adventističke crkve da se opravdaju „hrišćanskom svijetu“ kako bi postali prihvaćeni i skinuli hipoteku kulta na kraju su ih uveli u kompromise bez povratka. Igrali se adventisti krećenja i na kraju stvarno prekrečili svoju kuću. Pouka iz ovog segmenta istorije je sledeća: nikad se nikome nemojte izvinjavati za svoja vjerovanja utemeljena u nauci Svetog Pisma, ili ih pokušavati prilagoditi da *izgledaju* kao opšteprihvaćena nebiblijska vjerovanja!